

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Redništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Letna naročnina za ozemlje SHS: letno 160 D. za pol leta 90 D. za četrt leta 45 D. mesečno 15 D.; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO IX.

Telefon št. 552

LJUBLJANA, dne 21. januarja 1926.

Telefon št. 552

STEV. 9.

Nova protidraginjska akcija.

Pisali smo že o novi protidraginjski akciji, ki jo pripravlja g. minister za socialno politiko in protestirali smo že tedaj odločno, da se danes, ko vlada v gospodarskem življenju tako visoka napetost, ko vidimo, da delajo naša podjetja z dneva v dan z vedno manjšo kapaciteto in ko cela naša trgovina jedva vegetira, skuša omiliti položaj s sodišči in policaji.

V podlistku prinašamo načrt protidraginjskega zakona v celoti, kakor ga je zamislil g. minister za socialno politiko, da z določili tega načrta podrobneje seznanimo vse zainteresirane in da posamezne stanovske organizacije s svoje strani kar najodločneje protestirajo proti realizaciji tega načrta, ki vsebuje določbe, ki so poniževalne za naš kupčijski svet, ki škodijo ugledu in dobremu imenu naše trgovine in diskreditirajo celokupno naše gospodarstvo v inozemstvu. Danes, ko so vse države likvidirale vse, kar bi moglo zavirati normalni razvoj ekonomskega življenja, skuša g. minister za socialno politiko omiliti položaj s pandurji!

Prepričani smo, da je to samo pesek, s katerim hoče naša vlada zaslepiti maso, da ne bo videla kam nas je dovedla nesmotna gospodarska politika, koje težke posledice se že pojavljajo v pasivnosti trgovinske bilance in da ne bo videla kam bomo pod pezo trinajstmilijardnega proračuna še prišli. Nimamo ničesar proti takim eksperimentom, ako misli vlada, da si s tem olajša odgovornost, toda odločno moramo protestirati, da se dela to na račun legalnih trgovcev in obrtnikov, s šikanami in persekucijami ljudi, ki trpijo danes pod jedva znosljivimi bremenji. Uvajati danes maksimiranje cen, določati rekvizicije lokalov, v katerih bodo mesto obrtnikov-lastnikov gospodarili občinski odbori in postaviti legalno trgovino pod kontrolo policije, pomeči norčevati se iz slojev, ki v mučnih skrbih iščejo pota in sredstva, kako bi izšli iz težkega položaja. Taka sredstva si morejo pač zamisliti samo ljudje, ki vidijo v tr-

govcu in obrtniku brezpraven faktor. Proti takemu omalovaževanju našega kupčijskega, industrijalnega in obrtnega staleža, moramo vsi najodločneje protestirati!

Pobijanje draginje potom prisilnih mer, s sodišči in policijo je doživelo zadostno blamažo in čuditi se moramo, da je g. minister za socialno politiko posegel po temu sredstvu.

Aprovizacijske razmere so se izza vojne temeljito spremenile. Kontrola aprovizacije, ki je bila v onih razmerah mogoče še utemeljena, je danes, ko imamo blaga na vseh trgih v izobilju na razpolago in ko se mora trgovce težko truditi, da sploh dobi kupca, je vsaka kontrolna mera absurdna. Nasprotno bi imelo maksimiranje cen za posledico, da blago, katerega cene so se maksimirale, izgine iz trga in pride v roke zakoniti verižniški trgovini. Tudi so se danes konsumenti sami po vseh večjih konsumnih centrih

organizirali v razne konsume in samopomočne zadrage, kjer si lahko vsakdo nabavi vse potrebščine brez posredovanja trgovca in je že s tem dano zadostno sredstvo za kontrolo in pozitivno pobijanje cen. Od uporabe določil, ki jih vsebuje načrt g. ministra za socialno politiko, ki nasprotujejo najprimitivnejšim trgovskim načelom in se ne ozirajo na realno gospodarsko življenje, pa ni pričakovati pozitivnih uspehov za olajšanje položaja.

Država naj bi začela racionalno štediti in naj bi se lotila intenzivnega dela za zvišanje produkcije in odpravo vseh ovir, ki v carinskem, prometnem in davčnem oziru motijo prosti razmah gospodarskih sil in le na ta način bi se dalo omiliti sedanji položaj. Mere pa, ki jih hoče podvzeti gospod. minister za socialno politiko, ne more vzeti danes smotren gospodar za resne in služijo samo v zasmeh naši gospodarski politiki!

900 členov zakona svoje države vzame in prenese v drugo, skoraj neznačno državo samo one odredbe, ki se bodo dale prilagoditi njenim razmeram.

Ta nemožnost prenašanja kakor tudi napake, storjene pri odbiranju in prilagojevanju, so povzročile v našem zakonu na mnogih mestih odredbo, da bode finančni minister predpisal pravilnike za njegovo izvedbo. Dejanjski naj bi pa ti pravilniki popelnili zakon. Nekateri od teh pravilnikov so izšli, ali za mnoge odredbe se to ni zgodilo niti do danes.

Ti pravilniki pa, kolikor jih je izšlo, so bili tiskani v omejenem številu in samo za službeno uporabo, tako da se do njih težko pride. Razen tega jih ni predpisoval samo finančni minister, kakor je odrejeno v zakonu, temveč tudi drugi, in je na ta način, more se reči, ustvarjen kaos v finančni upravi, ki zelo pogosto dovaja v neprimilike tako onega, ki polaga račune, kakor onega, ki kontrolira. To potrjujejo protislovne odredbe v zakonu in pravilnikih in različne odločbe v isti stvari, ki jih je dosti v tej knjigi.

Ko sem skoz dolgo vrsto let delal na izgotavljanju proračuna in finančnih zakonov, sem zbiral gradivo za delo kritične prirode o kontroli v državnem gospodarstvu, s katerim sem nameraval pomagati, da se odpravi ta kaos. Obžalujem pa, da moram ugotoviti, da na pristojnih mestih nisem našel razumevanja in pripravljenosti, da bi dobil potrebni prosti čas za tako delo.

Zbog tega sem se odločil, da objavim del tega gradiva v obliki, v kateri to tukaj činim, brez komentarja, ker mislim, da bode tudi taka knjiga dobro služila vsakemu državnemu organu.

Kakor je knjiga urejena, predstavlja zbirko predpisov iz zakonov in razprav, ki se dotikajo preko proračuna in državnega gospodarstva sploh zakona o državnem računovodstvu. Kot taka moram priznati, da je nepopolna, ker nima komentara in ne obseza vseh pravilnikov, razpisov in odločb, ki do njih nisem mogel priti ali

Prispevek k boljšemu razumevanju naših razmer: nova knjiga o državnem računovodstvu.

Marsikdo, ki je imel priliko, stopiti v poslovni stik z državo in njenim računovodstvom, je stal pred neprilikami, ovirami in odločbami, ki jih ni mogel razumeti, naj je stvar obračal na vse strani in se še tako trudil, najti iz vsega vodilno idejo, in doumeti, v čem je tu doslednost, praktičnost in državna korist. In bogzna komu je na tihem pripisoval krivdo, s prav krepkim deležem kritike gotovo tudi našemu virtuoznemu birokratstvu.

Te dni je izdal v založbi Gez Kona v Beogradu računski pregledovalec glavne kontrole Ran. V. Todorović debelo knjigo z naslovom: »Objašnjenje i izvrševanje zakona o državnem računovodstvu (1926. — 507 strani, cena br. 140 Din, vez. 160 Din). Knjigi je za uvod pridal predgovor, ki nam odpira pogled v delavnico, kjer se je porodil zakon o državnem računovodstvu in so se ob njem porajali potem razni pravilniki, razpisi, uredbe in odločbe. Predgovor je dober prispevek, da pridemo do boljšega razume-

vanja danih prilik in do pravičnejše sodbe. Ne moremo pa nič za to, če je ta sodba — obsodba.

Predgovor se glasi v doslovnem prevodu nastopno: »Kakor je znano, je bila angažovala vlada l. 1909. francoskega strokovnjaka, da preuredi našo finančno upravo in knjigovodstvo. Po navodilih tega strokovnjaka je bil izdan tega leta najprej zakon o ureditvi državnega računovodstva, a potem 6. marca 1910 tudi sedanji zakon o državnem računovodstvu.

V ta poslednji zakon so prešle mnoge odredbe francoskega zakona o računovodstvu skoraj doslovno. Ker pa obseza francoski zakon razen državnega tudi samoupravno in sploh javno gospodarstvo, ta naš zakon pa samo državno, in ker se po drugi strani zakonodajstvo ene dežele ne da v celoti prenesti in uporabiti v kateri koli drugi deželi, je do neke mere tudi razumljivo, da je naš zakon nejasen in nepopoln. Kajti mora se priznati, da Francozu ni bilo lahko, da iz skoraj

Projekt zakona o pobijanju nedovoljene špekulacije z živlenskimi potrebščinami.

Cl. 1. Minister socialne politike skrbi, v mejah tega zakona, da se pobija in preprečuje umetno povišavanje ali umetno vzdrževanje že obstoječih visokih cen vseh živlenskih potrebščin, kakor tudi nedopuščna špekulacija z najpotrebnejšimi živlenskimi potrebščinami in prostori za prenočišča potnikov.

Cl. 2. Pod najpotrebnejšimi živlenskimi potrebščinami je v zmislu tega zakona razumeti najpotrebnejše predmete za človeško prehrano. Pod prostori za prenočišča potnikov je razumeti sobe v hotelih, gostilnah in njim sličnih zgradbah, ki služijo temu namenu.

Cl. 3. Pod živlenskimi potrebščinami v širšem zmislu je po tem zakonu razumeti vse predmete, ki služijo človeški ali živalski prehrani: za obleko, obutev, kurivo in razsvetljava.

Cl. 4. Umetno povišavanje cen v zmislu tega zakona obstoji, ako sprememba v ceni s strani prodajalca ni vobče opravičena z ozirom na povišano nakupno ceno, po kateri so se dotične potrebščine nabavile, z ozirom na povišanje režijskih stroškov ali povišanje raznih drugih javnih dajatev, odnosno, ako povi-

šanja teh niso v razmerju s povišanjem cen. Pod umetnim vzdrževanjem že obstoječih visokih cen se razumeva stremljenje za vzdrževanje cen, katerih višine niso v razmerju s spremembo, ki se je izvršila v kupni ceni, režijskih stroških in davkih.

Cl. 5. Pod nedovoljeno špekulacijo z najpotrebnejšimi živlenskimi potrebščinami in prostori za prenočevanje potnikov se razumeva prodaja teh predmetov odnosno oddaja prostorov v zakup po cenah, ki presegajo takso, določeno v zmislu tega zakona.

Cl. 6. Za dosego cilja, ki je določen v čl. 1. poleg ostalih ukrepov, določenih s tem zakonom, bo minister za socialno politiko po potrebi uporabljal tudi sledeče mere: a) nadziranje dela vseh sodnih in upravnih, državnih in samoupravnih organov, ki imajo dolžnost uporabljati posamezne predpise tega zakona; b) posredovanje pri pristojnih ministrih za olajšanje prometa z živlenskimi potrebščinami, tako z ozirom na prevoz, kakor tudi z ozirom na plačevanje raznih dajatev; c) podpiranje razvoja in napredka vseh vrst konsumnih zadrug, ki ne delajo za dobiček, kakor tudi prodajalnih samoupravnih teles in dajanje brezobrestnih posojil iz »Fonda za podpiranje občinskih (mestnih) aprovizacij in konsumnih zadrug v prvi vrsti ob-

činskim mestnim aprovizacijam, a potem tudi konsumnim zadrugam po predpisih, ki se bodo podrobneje določili v pravilniku.

Cl. 7. Vsak dogovor producentov in prodajalcev v svrno umetnega vzdrževanja visokih cen vseh živlenskih potrebščin po čl. 3. tega zakona ali neopravičene povišanja obstoječih cen je prepovedano. Vse pogodbe, sklenjene bodisi med producenti ali prodajalci v kakem mestu, ali v celim državnem področju, z namenom določevanja cen produktov, na katere se nanaša ta zakon, morajo biti sklenjene v pisni obliki. En izvod istih se mora dostaviti ministru socialne politike po pristojni policijski oblasti. Ako minister socialne politike ugotovi, da je taka pogodba v nasprotju s prvim odstavkom tega člena, bo razglasil tako pogodbo kot pravno neveljavno in bo o tem obvestil pogodbenike po pristojni policijski oblasti. Ako bi se ti tudi potem držali te pogodbe, se bodo kaznovali z zaporom od 3 mesecev do 1 leta in z denarno kaznjo od 20.000 Din do 100.000 Din. Ako minister ugotovi, da obstoji med proizvajalci ali prodajalci brezdomno sporazum v vlogu določevanja cen, ki je prepovedan po prvem odstavku tega člena, ki ni napi an, niti prijavljen oblasti, in dotični vršijo prodajo po istem, se kaznujejo z zaporom od 2 mesecev do 6

let in denarno kaznijo od 30.000 Din do 150.000 Din.

Cl. 8. S kaznijo po predzadnjem odstavku gornjega člena, se kaznujejo tudi oni, ki ne bi po uveljavljanju tega zakona predložili v roku 1 meseca po pristojni policijski oblasti ministru socialne politike v razmotrenje že sklenjene pogodbe, dogovore, sporazume o kartelih in temu enako, na katere se nanaša prednji člen.

Cl. 9. Tudi vsako umetno povišanje cen vseh živlenskih potrebščin po čl. 3. tega zakona s strani posameznih prodajalcev, ki vrše dotični posel kot trgovski posel, je prepovedano in se kaznuje z zaporom 1 meseca do 6 mesecev ter z denarno kaznijo od 30.000 do 50.000 Din.

Cl. 10. Vsakdo, ki prodaja živlenske potrebščine, našteje v 3. členu tega zakona, ki pa niso podvržene takširanju in to: v trgovini (obratovalnici), na sejmu (trgu), ali na katerem drugem mestu, mora sumarno ali podrobno označiti cene posameznih predmetov, ki jih prodaja v svoji trgovini, tako, da jih more vsal do jasno videti. Od te obveze so izvzeti samo proizvajalci-poljedelci, ki so prinesli svoje lastne pridelke na trg v svrhu prodaje. Kdor ne označi cen živlenskih potrebščin ali jih neče postaviti na vidna mesta, se kaznuje z zaporom do 3 mesecev ter denarno kaznijo do 10.000 Din.

ki sem jih moral izpustiti radi njih obilnosti. Pogreške v stilizaciji in ločilih, osobito v nekaterih pravilnikih in odločbah, je treba pripisati njih avtorjem, ker so ti pravilniki in te odločbe prenešeni semkaj tako, kakor se glasijo v izvorniku.

Besedilo francoskega zakona sem vzel iz dela G. Voguet-a: »Règlement Général sur la Comptabilité Publique, Paris 1911.«

Vsega obžalovanja je res vredno, da dotlej ni nikomur bilo mogoče, da poseže tu s krepko roko vmes in uredi ves ta kaos v korist državnega računovodstva in v razbremenitev uradništva samega, nič manj pa tudi v prid naših gospodarskih krogov. In kdaj bode ob vsem ogromnem številu uradništva končno vendar le že mogoče, da dobi poklicani strokovnjaki potrebni čas za delo kritične prirode, ki bi bilo prva priprava za tako nujno potrebno reformo in vsaj prvi korak do zboljšanja res povsem neznosnih razmer?

R. St.

Državna industrijska politika in naša industrija.

(Poročal ing. Milan Šuklje na izredni Glavni skupščini Zveze industrijev dne 15. januarja 1926.)

(Nadaljevanje.)

Mi v Sloveniji vemo, da smo g. Savića sprejeli spoštljivo in z odkrito gostoljubnostjo. Radi smo mu pokazali naše lepe tvornice in mu zaupljivo obrazložili naše težnje. Ko je l. 1922 izšel I. del njegove knjige »Naša industrija i zanati«, smo se pač čudili idealizmu militarista v civilni obleki, nismo pa mislili, da bo njegovo pogrešno naziranje prodrlo v odločilnih krogih v kraljevem Beogradu. Po izkušnjah, koje smo si pridobili, zlasti v l. 1925, je naše mnenje drugo. Opravičiti imamo z uplívno organizacijo in g. Savić je le njen eksponent. Mi ne moremo in ne smemo molčati, ko vidimo, da hočejo iz zmotnih motivov ugonobiti skromno blagostanje, ki je dodeljeno slovenski zemlji.

O knjigi g. Savića se je dosti govorilo in vendar jih je malo, ki so jo čitali. Naj iz nje citiram le kratka mesta, ki prikažejo duh avtorja. G. Savić hoče najprej demontirati našo železno industrijo. O Kranjski industrijski družbi pravi na str. 338. I. dela tako: »Ovo preduzeće . . . kako se nalazi blizu nemačke, avstrijske i talijanske granice, . . . če samo smetati proizvodnji i jačanju industrije za narodnu odbranu. U interesu narodne odbrane treba ovo preduzeće otkupiti i preneti u okolinu Ljubije, i preseliti najveće tamošnje dobro, a to su tamošnji izučeni radnici. Ako bi ostalo ovo preduzeće u Jesenicama, tre-

balo bi mu, čim se podignu preduzeća u okolini Prijedora, dozvoliti, da radi samo za inostranstvo, t. j. da dovozi sirovo gvozdje iz inostranstva ili iz Ljubije i staro gvozdje iz inostranstva, pa d a isto u kovno gvozdje i čelik preradjuje i izvozi, bez prava da može u zemlji prodavati bez carine.«

Tako hoče državni funkcionar in zaveden državljani potisniti Javornik in Jesenice na ono stran državne ali carinske meje! Še enkrat pravimo, mi takih ekspektoracij nismo mogli smatrati resnim, dokler nas niso izkušnje drugače podučile.

Ravnatom pravi o Jeklarni na Ravnah: »Šteta je, da se ovo veliko preduzeće za narodnu odbranu nalazi baš na samoj granici, i morala bi ga država otkupiti i preneti u okolinu Prijedora, preselivši i sve radništvo.« — Pripominjamo, da g. Savić očitno ni imel nikdar prilike, ogledati si velika moderna podjetja železne stroke, kakoršna se najdejo v industrijskih deželah. Sicer bi ne označil te Jeklarne, ki pač uživa odlično ime, pa obratuje v prav skromnem obsegu, kot veliko podjetje. Nič bi mu ne prišlo na misel, da je treba obstoječo moderno instalacijo za izdelovanje granatnih delov, kakoršno je videl na Ravnah, prenesti v Kragujevac ali Užice. Nekoliko prizanesljivejši je glede Železarne Store. O njej pravi: »Ova tvornica, pošto nije na granici . . . mogla bi ostati, pa se specializirati za zasebne vrste.« V splošnem ne pozna šale glede naše železne industrije, ki se mora preseliti iz Slovenije v notranjost kraljevine: »Kako životni interesi narodne odbrane zahtevaju, da se ovo seljenje izvrši, to će se morati ovo preseljenje izvršiti čim se problem Ljubije pokrene.«

Naša elektro-kemijska industrija ima težko stališče. G. Savić pravi: »Sada mi moramo da vidimo, kako da te tvornice udesimo, da odgovaraju našim ekonomskim i nacionalnim interesima. U to ime treba svi faktori, koji su za to nadležni, kao: Glavni generalštab, Art. Tehn. Odeljenje Ministarstva Vojnog, Generalna direkcija ruđa, Direkcija voda i Ministarstvo Trgovine i Industrije, da zajednički što pre odrede taj naš interes, kao i mere, što treba da se učini.«

V poglavju o umetnih gnojilih zastopa tezo, da se predelovanje kalcijevega cianamida v amonijak in azotne kisline ne sme dovoliti v Sloveniji, marveč le v sredini države.

Kakor naj država izvrši preselitev obstoječih železarn iz Slovenije v Prijedor, tako zahteva g. Savić, da se v obmejnih krajih splošno zabrani ustanavljanje tvornic, ki izdelujejo predmete za narodno odbranu. Zlasti v zvezi z že cit. členom 137 Finančnega zakona za leto 1924/25 je zanimivo slišati, kaj da g. Savić razume pod izrazom »industrija, potrebna za narodnu

odbranu«. Na strani 252 njegove knjige čitamo: »Industrije koje rade za narodnu odbranu, mogu se podeliti u ubojnu industriju i ostalu. Ubojna industrija je najvažniji dio industrije za narodnu odbranu jer ona izradjuje neposredno predmete ubojne spreme kao topove, lafete, kare, puške, noževe, municiju, kola, automobile, aeroplane, jahači pribor, ladje itd.«

Po navedenem spada v prenešenem smislu menda sploh vsa industrija pod pojem podjetij, ki se tičejo narodne odbrane.

G. Savić na tem mestu zopet naglasi potrebo, da se »i postojeće tvornice, koje bi bile pogodne za rad za narodnu odbranu« preselijo v sredino kraljevine. Neobhodno je potrebno, pravi nadalje, da se »sve državne nabavke rezervišu izključivo industriji, koja radi za narodnu odbranu.«

Legitimacijo za tako radikalno postopanje si jemlje g. Savić iz dejstva, koje konstatuje na 261. strani: »Bog nam je podelio ovu zemlju i mi smo sad gospodari, pa je red, da uradimo onako, kako ćemo za naše dobro da je upravljamo.« (Konec prihodajč.)

Trgovina.

Zastopstva za prodajo jaje proti proviziji išče neka tvrdka v Nemčiji. Njen natančnejši naslov je interesentom na razpolago v zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Avstrijsko-poljska pogajanja. Prve dni prihodnjega tedna se bodo nadaljevala trgovinska pogajanja z Avstrijo na podlagi smernic, ki jih je podal g. dr. Ramek v svoji vladni izjavi.

Nemčija povabljenja na londonsko trgovinsko konferenco. Vlada je dobila povabilo k udeležbi na XII. zasedanje mednarodne parlamentarne trgovinske konference, ki se prične dne 26. maja 1926 v Londonu. Na konferenci se bo razpravljalo predvsem o vprašanju odтока mednarodnega kapitala in o vprašanju reške paroplovbe v Srednji Evropi. Konference se udeleži 40 držav.

Trgovska pogodba z Anglijo. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani opozarja vse interesente, ki stojijo v trgovskih stikih z Anglijo in njenimi kolonijami, da ji nemudoma prijavijo podrobne podatke in predloge za bodočo trgovsko pogodbo, ki se ima skleniti na govsko pogodbo, ki se ima skleniti na dobo 10 let in katere tarifni del bo veljal po recipročnem načelu razen z Anglijo tudi za vse carinsko-autonomne kolonije, teritorije, ki stoje pod angleškim protektoratom, kakor tudi za samostojne dominione.

Izvoz shih sliv iz Brčkega. Iz Brčkega se je v času od 4. do 10. t. m. izvozilo celokupno 656.40 metrskih stotov sliv. Od tega se je izvozilo na domače trge

394.40, v Avstrijo 148.50 in v Francijo 148.50 metrskih stotov. Cena na trgu v Brčkem je bila za slive 4.70—5.70.

Mednarodni petrolejski trg. Poljaki so za čas od 15. nov. 1925 do 31. marea 1926 dovolili prost izvoz petroleja, pa niso dosegli s tem nobenega vidnega zboljšanja. Samo tedaj, ko vsled zmrznjenja in poplavljenja Donave petrolej ni mogel iz Rumunije ven, je bil poljski eksport nekoliko živahnejši. Tudi nadaljno znižanje cene na 135 dolarjev za vagon poljske nafte ni v inozemstvu skoraj nič učinkovalo. Produkcija poljskih petrolejskih čistilnic je znašala v prvih devetih lanskih mesecih 486.000 ton, leto prej pa 456.000 ton. Eksport se je pa znižal od 28.582 vagonov na 24.387. — Izvoz iz Rumunije je bil v zadnjem času oviran vsled poplav ob Donavi, a na daljni Donavi se je prometovanje spet pričelo. Rumunski trg je sicer trden, z nadaljnjim zvišanjem cen pa ne računajo. — Angleški in ameriški petrolejski trg se nista nič spremenila, domači trg na Angleškem je ugoden. — Ruska produkcija nafte je šla v zadnjem času nekaj nazaj, vsled manjšega dela v provinciji Azerbejdžan (Baku).

VI. Ljubljanski velesejem.

VI. Ljubljanski mednarodni vzorčni velesejem v Ljubljani se vrši od 26. junija do 5. julija. Sejmska uprava prične v najkrajšem času z razpošiljanjem prijavnic in se naproša vse razstavljalce, da nemudoma prijavijo svojo udeležbo. Čim prej se zbere prijavnice, tem lažje in hitreje se zamore razdeliti razstavne prostore in izvesti čim boljšo organizacijo. Ker so se letos razstavni prostori znatno povenili, si bodo gotovo večja podjetja najela obsežnejše prostore. V jeseni se vrši od 1. do 15. septembra velika Pokrajinska razstava vina, cvetja, sadja, goveje živine in konj, higijene, umetnosti.

Industrija.

Veliki britanski industrijski semenj Birminghamu in Londonu se vrši letos od 15. do 26. februarja.

Italijanski avtomobili. Po vsem Apeninskem polotoku se vleče dolgo gorovje in ovira racionalno moderno izvedbo zaključenega železniškega omrežja, ki bi služilo industrijskim in poljedelskim potrebam dežele; izvedba takega omrežja je vsled ogromnih stroškov naravnost neizpeljiva, tudi v slučaju elektrifikacije železnice, zlasti gorskih, s katero so začeli pred tremi leti. Zato ni čudno, da so posvetili avtomobilstvu takoj v njegovih začetkih prav posebno pozornost in so ga skušali zlasti v poljedelsko napredni Severni Italiji z vsemi močmi podpirati.

Sledéči pregled nam pokaže, kako presenetljivo hitro so se v Italiji razvile avtomobilne črte:

Cl. 11. Prodaja potrebščin, ki služijo za človeško prehrano, razen prodaje istih v restavracijah, gostilnah in njim bližnjih lokalih, se ima vršiti po teži in meri. Prodajalec je dolžan odmeriti vsako količino blaga z zakonito žigosano mero ali tehtnico razen onih, ki se prodajajo na kose. Prodajalci kruha so dolžni po uveljavljenju tega zakona najpозnejše v 6 mesecih preskrbeti si potrebne priprave za merjenje. Kdor se pregreši proti tej odredbi, se kaznuje s kaznijo, določeno v predstojem členu.

Cl. 12. Prepovedano je krivo merjenje in zmanjšanje obrokov (porcij) življenskih potrebščin pri prodaji. Kdor se pregreši proti tej odredbi, se kaznuje z zaporom do 1 meseca ter z denarno kaznijo do 3000 Din, v kolikor postopanje dotične osebe ne bi vsebovalo kakšnega težjega kazenskega dejanja.

Cl. 13. Kdor vrši prodajo življenskih potrebščin z nepravilnimi merami, se kaznuje z zaporom do 6 mesecev in denarno kaznijo do 50.000 Din.

Cl. 14. Prepovedano je kupovati življenske potrebšchine na trgih v svrhu preprodaje na istem mestu in za čas trajanja istega dne. Pod preprodajo je razumeti ono vrsto kupovanja, ako kdo kupi gotovo vrsto življenskih potrebščin, bodisi na trgu ali izven trga, za čas trajanja istega dne in prodaja tako kuplje-

ne življenske potrebšchine naprej še istega dne, v istem stanju, kakor jih je kupil. Trgovci z življenskimi potrebščinami, ki izvršujejo ta posel v svojih stalnih obratovališčih, smejo izvršiti nabavo za svoje obratovališče tudi istega dne, toda po času, ki bo za to določen od mestnih (občinskih) oblasti. Kdor se pregreši proti tej odredbi, se kaznuje z zaporom do 6 mesecev in denarno kaznijo do 50.000 Din.

Cl. 15. Najpotrebnejše potrebšchine po čl. 2. tega zakona, in to: kruh, produkti zaklane živine za človeško prehrano, jedi v gostilnah, krčmah, restavracijah in v drugih bližnjih lokalih, kjer se ista prodajajo na obroke (porcije), kakor tudi prostorih za prenočevanje potnikov, se bodo prodajala odnosno izdajala v najem po določenih taksah.

Cl. 16. Oblasti, pooblašene s tem zakonom za predstojéče taksiranje (maksimiranje cen), morejo določiti tudi cene za mleko, ako prodajo istega ne vršijo neposredni proizvajalci, kakor tudi vseh ostalih življenskih potrebščin, namenjenih za človeško prehrano: rib, povrtja, sadja itd., v kolikor se prodaja teh potrebščin vrši s strani prodajalcev, ki imajo svoje stalne prodajalnice na trgih ali se s prodajo teh potrebščin bavijo kot s trgovskim poslom. Katere potrebšchine od teh se bodo taksirale kakor tudi kdo

izmed prodajalcev je podvržen temu taksiranju, bodo določale oblasti same, ki so pooblašene za taksiranje po tem zakonu.

Cl. 17. Prodajalci taksiranih življenskih potrebščin in lastniki, odnosno zakupniki prostorov za prenočišča potnikov, kakor tudi kupci istih, oziroma potniki ali gosti, ki se pregrešijo proti predpisom po čl. 15. in 16. tega zakona, se bodo kaznovali in sicer: prodajalci, odnosno lastniki ali zakupniki prostorov za prenočišče z zaporom do 6 mesecev in denarno kaznijo do 50.000 Din; kupci odnosno potniki ali gosti z zaporom do 1 meseca dni ter denarno kaznijo do 5000 Din.

Cl. 18. Lastniki trgovin z najpotrebnejšimi življenskimi potrebščinami ter prostorov za prenočišča po čl. 15. in 16. tega zakona so dolžni imeti določene takse razobešene na vidnih mestih ter jih morajo na zahtevo pokazati. Kdor postopa proti temu, se kaznuje z zaporom do 6 mesecev in denarno kaznijo do 50.000 Din.

Cl. 19. Novo določevanje cen — taksiranje potrebščin, določenih v čl. 15. ali 16., se ima vršiti po vsaki občutnejši izpremembi cen teh potrebščin pri proizvajalcih, pri prodajalcih za žive živine po izpremembi cen žive živine na trgu, a pri kruhu po izpremembi barzne cene

moke, ki ima v glavnem služiti za podlago pri določevanju cen kruha, poleg izprememb v režijskih stroških ali v raznih dajatvah.

Cl. 20. Za primer, da vsi ali posamezni prodajalci odnosno lastniki obratovališč, imenovani v čl. 15. in 16., zaradi določenih taks ustavijo obrate, imajo občinske oblasti (mestna ali občinska poglavarstva) pravico rekvirirati dotične obrate s potrebnim orodjem in nadaljevati obrat na svoj račun. V času ustavitve dela, doler bodo občinske oblasti (mestna odnosno občinska poglavarstva) sama izvrševala posel na svoj račun, se bo dala lastnikom istih odškodnina v iznosu najemnine, zakupne cene dotičnega lokala in amortizacije orodja, kar se določi polom komisije, sestavljene iz 3 članov. Komisija ima biti sestavljena na sledeči način: enega člana določi lastnik rekviriranega obrata, enega občinsko sodišče (mestno, občinsko poglavarstvo), a enega pristojna policijska oblast. Ako imenovani lastnik ne določi s svoje strani člana, ga določi policijska oblast. Proti sklepu glede rekvizicije posameznih obratovališč imajo prizadeti pravico pritožbe v roku treh dni po priobčitvi na komisijo, določeno v čl. 34. tega zakona. Prijavljene pritožbe nimajo odločilne moči.

(Dalje sledi.)

	Proge		Skupaj
	subvencionirane	nesubvencionirane	
1905	68 km	— km	68 km
1910	3.135 km	— km	3.135 km
1915	13.950 km	— km	13.950 km
1920	20.433 km	9.460 km	29.893 km
1925	27.613 km	26.000 km	53.613 km

S tem velikanskim avtomobilnim omrežjem razpolaga 885 podjetij, ki so do danes otvorila 1692 raznih prometnih črt v dolžini od par kilometrov do 1000 km in še več. Leta 1924 so na vseh teh črtah prevozili okoli 30 milijonov ljudi, dočim so železnice prevozile 103 milijone popotnikov. Z ozirom na to eminentno važnost tega javnega italijanskega prometnega sredstva je vlada sklenila ustanovitev Narodne avtomobilne zveze (Unione nazionale dei servizi automobilistici); ta zveza bo imela hvaležno polje zlasti na jugu Italije, kjer se je poljedelstvo začelo dvigati in kjer obstoječe železniške proge kmalu ne bodo več zadostovale.

V gostilni, v kavarni in v vsakem lokalu zahtevaj »Trgovski list! Če ga sam še nimaš, naroči si ga takoj, če ga pa že imaš, skušaj pridobiti novega naročnika. Dobro razširjeno glasilo bo najboljši zagovornik trgovskih in industrijskih interesov.

Iz naših organizacij.

Gremij trgovcev v Ribnici priredi v nedeljo dne 24. januarja 1926 ob 4. uri popoldne v gremijalni pisarni v Ribnici sestanek s sledečim dnevnim redom:

1. Pojasnilo o napovedi dohodnine ter proročbah.
2. Glede znižanja poštinih, brzojavnih in telefonskih pristojbin.
3. Ureditve nedeljskega počitka.
4. Raznoterosti. Blagovelite se sestanka v polnem številu udeležiti.

Promet.

Telefonski promet med Jesenicami, Trstom in Gorico. Po naredbi ministra za pošte in brzojav se odpre direktni telefonski promet med Jesenicami, Trstom in Gorico. Razgovori bodo stali 1.70 fr.

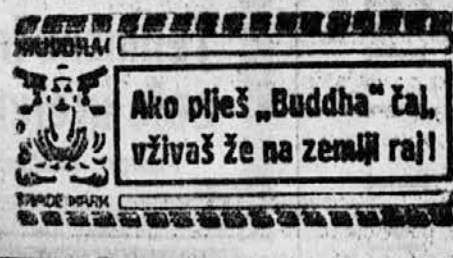
Imenovanje tarifnega odbora državni železnice. Prometno ministrstvo je končno uvidelo, da železniški tarifi nikakor ne odgovarjajo gospodarskim potrebam. Radi tega je sklenilo, da temeljito reformira celokupno železniško tarifno ministrstvo je predložilo kralju v podpis tarifni odbor, ki obstoja glasom ukaza z dne 14. januarja iz sledečih oseb: Vaso U. Jovanović, industrijec iz Beograda, Milorad Lujanović, trgovec iz Beograda, ki zastopata trgovsko zbornico v Beogradu, Kosta P. Mirosavljević, predsednik zbornice v Novem Sadu, dr. V. Besarović, zbornični tajnik v Sarajevu, dr. Lujo Karmanski, konzulent trgovske zbornice v Zagrebu, Ivan Mohorić, tajnik ljubljanske zbornice, Vlada Janković, član industrijske zbornice v Skoplju, dr. Ljudevit Prohaska, tajnik glavnega združenega Saveza, Sava Kukić, član težaškega saveza v Beogradu, dr. Gavrilko Kojić iz Sarajeva, Josip Lesničar iz Celja, Bogumil Remeč iz Ljubljane, Rudolf Gajter iz Zagreba, advokat Emer Tartaglia iz Splita, Hakija Hadžić iz Sarajeva. Razen teh pripadajo tarifnemu odboru še sekcijski šef dr. Milan Todorović, Milivoj Savić, Miodrag Stamenković, Vladimir Mišković, dr. Dragutin Dučić, Vaso Dimitrijević in Zivko Konstantinović. Prva seja tarifnega odbora se vrši še tekom januarja. Upajmo, da je s tem storjen definitiven korak k temeljiti reformi naših železniških tarif in da bodo reformirane tarife blagodejno vplivale na vse naše gospodarsko in socialno življenje, ker so ravno obstoječe tarife eden glavnih čimoviteljev druginje.

Znižanje ležarine in stojnine ter podaljšanje nakladalnih rokov. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani obvešča vse zainteresirane, da stopi na redbo o znižanju ležarine za blago, ki se nahaja na železniških skladiščih in tovoriščih, s 1. februarjem t. l. v veljavo. Istočasno se bo podaljšal tudi nakladalni in razkladalni rok od sedanjih 6 na 24 ur in znižala stojnina za vagona, ta-

ko da se bo plačalo drugi dan po 5 Din na vagon in uro, tretji dan po 20 Din na vagon in uro, za nadaljne dni pa po 50 dinarjev na uro. Ležarina za blago, ki se nahaja v železniških skladiščih, bo znižana na polovico sedanjega iznosa, dočim bo za blago, ki se nahaja na odprtih prostorih (na železniških klančih) veljala stara ležarina in sicer 30 odnosno 50 para za 100 kg na dan.

Pošne zveze v Sloveniji. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani opozarja trgovska, industrijska in obrtna podjetja na seznam poštinih zvez cele Slovenije, ki ga je izdala v obliki brošure Direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani. Iz te brošure so razvidne razdalje med posameznimi kraji, obremen pa je v njej povedano, med katerimi kraji se vzdržuje redna poštna vožnja. Knjižici, ki stane 20 Din, je priložen pregleden prometni zemljevid Slovenije. Naroča se pri Narodni in Jugoslovanski knjigarni, kupi pa tudi lahko pri ekonomatu poštne direkcije in pri poštinih uradih.

Tvrdka Junkers. — Velikanski razvoj zračnega prometa v zadnjem času nam najbolj jasno kažejo številke o zračnem prometu podjetja Junkers z njegovimi kovinskimi aeroplani. Od januarja do vključno novembra 1925 so preleteli aeroplani Junkers samo v Srednji Evropi skoraj štiri in pol milijona kilometrov, torej dvanajstkratno razdaljo med zemljo in mesecem oziroma 110 zemeljskih obdov. Poletov so napravili 30.000, potnikov so prevozili 80.000, tovora 370 tisoč kilogramov, pošte pa 250.000. Napram lanskemu letu se je delovanje aeroplanov več kot podvojilo, pri čemer imajo veliko zaslugo novi tromotorni aeroplani. Zlasti očitno se kaže napredek, če primerjamo število potnikov v zadnjih petih letih: leta 1921 so prepeljali aeroplani tvrdke Junkers 2230 potnikov, leta 1922 že 11.005, 1923 26.500, 1924 40.298, lani pa v enajstih mesecih, brez decembra 80.000. — Poleg rednega obratovanja z velikimi aeroplani na najvažnejših prometnih črtah je treba letos omeniti sedemmesečni ponočni zračni promet čez Vzhodno ali Baltičko morje, začetkom iz Berlina v Stockholm, nato pa tudi iz Berlina v Kopenhagen. V zadnjih štirih mesecih je ta promet obratoval s 100 odstotno rednostjo, kar je v zgodovini svetovne aviatike doslej nedosežen rekord. V okviru Junkersovega koncerna obratuje zveza Trans-Europa, v prvi vrsti po južni Nemčiji in od tam naprej. Tudi tukaj vidimo isti rapidni razvoj in iste rekordne zaključke v mesecih januar — november 1925. Zveza je napravila 7190 poletov, je prepeljala 21.028 oseb in 92.310 kilogramov tovora in pošte, prevozila je pa 915.952 kilometrov; to je pa skoraj dvainpolkratna razdalja od zemlje do meseca in skoraj triindvajsetkratni obseg zemlje.

RAZNO.

Za propagando naših prirodnih lepot. Ker se je v zadnjem času pokazalo, da trosijo domači ljudje svoj denar v inozemskih zdraviliščih, letoviščih in kopališčih ter bi bilo neobhodno potrebno, da se upozna tudi širša javnost z domačimi naravnimi lepotami, ki so mnogim še neznane, se je ustanovil konzorcij, ki bo s pomočjo ministrstva za narodno zdravje in socialno politiko izdajal brezplačno ilustrovano »Revijo za propagando prirodnih lepot zdravilišč, kopališč i. dr. kr. SHS«, ki ima namen, da vse nižje sloje naše države informira popolnoma točno in brez katerihskoli stroškov o vseh pogojih in cenah posameznih zdravilišč in letovišč. Revija, ki bo v začetku izhajala v 5000 izvodih, se bo posala vsem javnim lokalom, kavarnam, hotelom in ko se pozneje naklada poveča, se bo poslala tudi posameznikom brezplačno. Revija bo izhajala samo v spomladanskih in poletnih mesecih v začetku vsakega meseca, to je pred se-

zono in za čas sezone, potemtakem pet mesecev v letu, počenši od 1. maja do vključno 1. septembra. Redakcija revije se nahaja v Zagrebu, A ulica 12 (parter).

Določitev termina VI. Ljubljanskega vzorčnega velesejma v Ljubljani. Dne 15. januarja se je vršila seja velesejske uprave, na kateri se je razpravljalo o določitvi termina letošnjega vzorčnega velesejma. Znano je že našim industrijskim, trgovskim in obrtnim krogom, da je uprava zagrebškega sejma sklenila, prirediti letos svoj velesejem mesto kot običajno spomladi, meseca avgusta. Z ozirom na izjave razstavljalcev ljubljanskega velesejma in po točnem preudarku, je uprava velesejma v Ljubljani sklenila, prirediti v letu 1926 od 26. junija do 5. julija VI. Mednarodni vzorčni velesejem in od 1. do 15. septembra Veliko pokrajinsko razstavo vina, cvetja, sadja, govejne živine in konj, higijene, umetnosti.

Državna borza dela v Ljubljani. V času od 1. januarja do 16. januarja 1926 je zahtevalo dela: moških 227, ženskih 45, vsega 272 oseb; ponujalo se je delo: moških 137, ženskim 21, vsem 158 oseb; izvršena posredovanja: moškim 113, ženskim 20, vsem 133; odpotovalo je 48 moških, 4 ženske, skupaj 52 oseb.

Dansko surovo maslo. Danska je majhna dežela, igra pa v proizvodnji in eksportu surovega masla na svetovnem trgu veliko vlogo. Njena produkcija znaša 7 do 8 odstotkov svetovne produkcije. Ker pa druge dežele le malo eksportirajo in porabijo surovo maslo večinoma doma, je danska trgovina na mednarodnem trgu dosti večja, kakor pa bi sklepali po odstotkih produkcije. V zadnjih petih letih pred vojsko je bila Danska udeležena na mednarodni trgovini s surovim maslom z 28 odstotki, leta 1924 s 37%, lani s približno ravno toliko. Leta 1924 je eksportirala Danska 123.000 ton surovega masla; večina je šla kakor običajno na Angleško, 84.000 ton; drugo v Nemčijo, na Norveško, Švedsko, v Belgijo, Francijo itd. V nasprotju z drugimi deželami sta produkcija in eksport na Danskem na vse mesece leta precej enakomerno razdeljena. Sem in tja so seveda izjeme. Lani sta bila najbolj ugodna junij in julij, začetek leta je bil tudi prav zadovoljiv, samo na koncu leta je bila rentabiliteta precej ogrožena. Vzrok tiči v izrednem dvigu danske krone. Danska more na svetovnem trgu kljub višjim produkcijskim stroškom konkurirati le vsled izborne kakovosti njenega surovega masla. — Notacija surovega masla v glavnem danskem mestu Kjøbenhavn se je v letih 1922, 1923 in 1924 od junija do decembra dvignila povprečno za 44 odstotkov, lani je pa vsled višjega kurza krone v istih mesecih za 24 odstotkov padla. 10. decembra 1924 je znašala 610 kron, 10. decembra 1925 pa 342 kron. Danska krona je vredna približno 14 dinarjev. Očitno je, da tako rapidno nazadovanje v ceni rentabiliteto produkcije močno ogroža, ker se obratni stroški niso niti najmanje toliko znižali, kolikor bi odgovarjalo spremenjeni notaciji. Če se razmere na svetovnem trgu ne bodo bistveno spremenile, je pričakovati znižanje danskega eksporta. Glavno strmljenje Dancev gre za tem, da si angleški trg utrdijo in trajno osvojijo. Malokdo pa ve, da gre pod imenom dansko surovo maslo v trgovino tudi zelo veliko sibirskega surovega masla. Pride iz Sibirije na Dansko, tam ga etiketirajo z imeni danskih tvrdk in ga pošljejo naokoli.

Vpliv aviatične tehnike na svetovni zračni promet. Merkel, predsednik nemškega Aero-Lloyda, je spisal v že opisani knjigi »Nauticus« članek z gornjim naslovom. Glede zračnega prometa stavi dve temeljni zahtevi. Prva se glasi, da mora biti najugodnejša prometna črta ista kot premnica oziroma ista kot največji krog na zemski obli. Tej zahtevi ne more ugoditi ne železnica ne avtomobil in ne ladja, temveč samo zračno vozilo. Druga zahteva je, da mora postati zguba časa pri premikanju iz kraja v kraj zmeraj manjša. Ladje ne bodo prišle dosti čez 50—60 km na uro, železnica ne čez 120, avto tudi ne dosti več, v kolikor pride namreč pri prometu v poštev; zračne ladje pa obratujejo s hitrostjo 150—250 km na uro in je dosegel aeroplan delno tudi že 486,4 km na uro. — V bodočnosti se bosta izkristalizirala dva posebna tipa

aeroplanov: manjši bodo služili pošti in kurirjem, večji pa prevozu oseb in tovora. Za aeroplane-velikane pride v poštev edinole kovina, in sicer duraluminium in namesto njega morebiti jeklo. Letala z več motorji bodo nudila večjo varnost in bodo zmanjšala težkoče pri pristajanju. Po Merkelu so kot transoceanske in transkontinentalne zračne prometne proge potrebne tele: Evropa - Sibirija - Mongolija - Kitajska, Evropa - Mala Azija - Perzija - Afganistan - Kitajska, Evropa - Indija, Evropa - Južna Afrika, Evropa - Južna Amerika, Evropa - Severna Amerika, dalje Severna Amerika - Južna Amerika. Če bodo vozili aeroplani s povprečno hitrostjo 250 km na uro, če bo stal vsak aeroplan samo 5 ur v zraku in če bi se od 24 ur vozilo samo 20, bi bil rezultat tale: Iz Londona v Tokio (8000 km) se vozimo z ladjo in železnico 480 ur, z aeroplanom bi se vozili 45 ur; iz Londona v Indijo (tudi 8000 km) 380 ur oziroma 45. Merkel zaključuje: »Te številke se zdijo nestrokovnjaku morda fantastične, a so možne in so obenem najboljši dokaz za to, da more v resnici le aeroplan premagati časovno zapreko v najizdatnejši meri.« — Če bo s časom hitrost še večja, se bodo skrčila zračna pota na minimum; pri hitrosti 400 km na uro in ob upoštevanju prej omenjenih točk bi prišli iz Londona v Tokio že v dobrem dnevu.

Drobne gospodarske vesti. Nemška državna banka je znižala že napovedano obrestno mero od 9 na 8 odstotkov, lombardno obrestno mero pa od 11 na 10 odstotkov. — V Varšavo so prišli zastopniki ameriške Bankers Trust Co., da se pogajajo tam o stotomilijonskem dolarskem posojilu. — Na Angleškem je hud prepir med lastniki premogovnikov in med rudarji. Sestavila se je posebna komisija, ki naj prepir poravnava. Lastniki so ji predložili svoje zahteve: povrnitev k 8-urnemu delavniku, znižanje carine in reformo delovnih pogojev. — Poljska banka bo izplačala nad 10 odstotkov dividende. Valutno vprašanje se je v zadnjem času na Poljskem zelo zboljšalo. Zlato kritje bankovcev znaša 38 odstotkov, 8 odstotkov več kakor je v statutih banke; aktivnost trgovske bilance v zadnjih tednih bo prinesla še nadalje tuje valute in devize na Poljsko. 15. in 31. dec. 1925 ter 1. I. 1926 je plačala poljska vlada sledeče vsote na dolg: 4 milijone 350.000 dol. Zedinjenim državam 130.000 funtov Angliji, 2.532.000 frankov Franciji. — Norveška banka je zvišala obrestno mero od 5 na 6 odstotkov. — V zadnjem času je šel eksport goveje živine iz Rumunije rapidno nazaj in je morala vlada misliti na odpomoček. Bermo, da bodo eksportno pristojbino za glavo znižali od 800 lejev na 400. — Brezposelnost na Nemškem se je od srede decembra do začetka januarja spet dvignila, to pot za 40 odstotkov. Sredi decembra je bilo brez dela 1.060.397 oseb, 1. januarja pa 1.485.931; število moških, ki so dobivali državno podporo, je znašalo 1. januarja 1926 1.325.052, število žensk pa 160.879. — Montagu Norman, guverner Angleške banke, se vrača iz Amerike, kjer je svojo nalogo končal. V Ameriki se je posvetoval z Zveznimi bankami o sanaciji avstrijske, nemške, belgijske in poljske valute ter o sanaciji državnih financ v omenjenih deželah. Tem deželah hočejo dati primerne kredite, zelo zavarovane, da si gospodarsko opomorejo. Pri tem obisku se je tudi ugovarjalo, da Anglija ni uporabila 300 milijonski dolarski kredit, dovoljen ji za oporo funta v Newyorku. — Izvoz francoskih avtomobilov v mesecih januar — november 1925 je znašal 55.169 voz. Največ avtomobilov je šlo na Angleško, 13 tisoč; na Španjo so jih prodali 7580, v Belgijo in v Luksemburško 6560, v Algerijo 5600, v Švico 3530, na Nemško 3020 itd. Tujih avtomobilov je pa prišlo v označenih 11 mesecih 16.282; daleč pred vsemi drugimi dobavitelji so Zed. države s 14.800 avtomobili, druga je Italija s 1000 avtomobili, vse drugo je daleč zadaj. Vidimo, da se je prodalo ca 39.000 avtomobilov več kakor pa kupilo, torej velikansk plus. — Prirastek hranilnih vlog v češkoslovaških hranilnicah in posojilnicah cenijo v lanskem letu na eno milijardo Kč. — Francoski sindikat tračnic je perfekten. Slo je slednjim samo za osebne stvari in to je bilo vprašanje ravnatelja rešeno, so sindikat podpisali.

— V Tirani v Albaniji je začela začetkom letošnjega leta poslovati češkoslovaško - albanska tvrdka pohišva in mizarstva. To je prva tovrstna tovarna v Albaniji. Tam je veliko pomanjkanje pohišva, prebivalstvo je navezano na primitivno domačo produkcijo, na uvoz tuje pohišva je pa visoka carina. — Na Ruskem je začelo živahno gibanje, naj se vpeljejo samo taki traktorji (delovni avtomobili), ki odgovarjajo ruskim razmeram. Danes preplavljajo Rusijo najrazličnejši traktorji, deloma prav malo prikladni. — V Rusiji je veliko pomanjkanje kurivnih snovi, ker je produkcija v nekaterih industrijskih panogah prehitro začela rasti. Napram lanskemu letu bi moralo biti za 54 odstotkov več lesa, za 42 odstotkov več šote in za 38 odstotkov več premoga. Ker se pa to zvišanje ni doseglo, je nastopilo omenjeno pomanjkanje. Posebni peblaščenci skrbijo sedaj za sorazmerno pravično razdelitev tega, kar sploh je. — Poljaki v Rusijo več prodajo kakor pa od tam kupijo. V mesecih januar — september 1925 so prodali Rusom za 5.77 milijonov dolarjev blaga, kupili so pa od njih samo za 1.08 milij. dolarjev. — Francoski vojaški letalci so preleteli lani v 172.000 letavnih urah 25.820.000 kilometrov, to je 645 zemeljskih obsegov ob ekvatorju ali 68 kratna razdalja do meseca. Od leta 1921 naprej so pa preleteli 108.046.000 kilometrov, več kot 2700 zemeljskih obsegov ob ekvatorju ali skoraj 300 razdalj od zemlje do meseca. — Od 1. februarja naprej se bo osebni promet na ruskih železnicah podražil za 10 odstotkov, blagovni za 10 odstotkov, brzovozni blagovni za 5 odstotkov. Torej se tudi tukaj približuje Rusija predvojnim razmeram. — Obnovila so se pogajanja za osnivanje mednarodnega Cinkovega sindikata. — Java je eksportirala lani 84.000 ton kavčuka, njena produkcija se je napram letu 1924 pomnožila za 50 odstotkov. O tem bomo prinesli poseben članek. — Po zgledu Nemške državne banke so tudi berlinske velebanke znižale obrestno mero. — Tudi bančni urad češkoslovaškega finančnega ministrstva naznanja znižanje obrestne mere; pri eskomplih in lombardah se je znižala za pol odstotka in znaša za prve sedaj 6, za druge pa 7 oz. 7 in pol odstotkov. — Švedska državna banka je imela lani 19 milijonov švedskih kron čistega dobička, za 1 milijon več kakor l. 1924. Zlasti velik je bil dobiček iz deviznega obrata, pa je le slučajnega značaja. — Lansko produkcijo zlata v Kanadi cenijo na 38 milijonov dolarjev, predlanska je znašala 31.5 milijonov, za letos pa računajo na 50 milijonov dolarjev.

Ljubljanska borza.

sreda, dne 20. januarja 1926.

Vrednote: Investicijsko posojilo iz l. 1921 den. 77, bl. 78; Zastavni listi Kranjske deželne banke den. 20, bl. 22; Kom. zadolžnice Kranjske deželne banke den. 20, bl. 22; Celiška posojilnica d. d., Celje den. 200, bl. 202, naklj. 202; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana den. 210; Merkantilna banka, Kočevje den. 100, bl. 104; Prva hrvaška štedionica, Zagreb den. 962; Slavenska banka d. d., Zagreb den. 50; Kreditni zavod za trg. in ind., Ljubljana den. 175, bl. 185; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana bl. 125; Združene papirnice Vevče, Gorjane in Medvode d. d., Ljubljana den. 110; Stavbna družba d. d., Ljubljana den. 100, bl. 110; Šešira, tovarna klobukov d. d., Skofja Loka den. 115, bl. 120.

Blago: Bukova drva, suha 1 m, fco nakladalna postaja 2 vag. den. 21, bl. 21.50, zaklj. 21.50; bukovi železniški pragovi, 2.60 m, 16x26, fco meja den. 38, bl. 41; hrastovi hodi, I., II., od 30 cm prem. naprej, fco meja bl. 600; deske 20, 25 mm, 4 m, monte, paralel, fco meja bl. 535; pšenica 76 kg, 2%, fco alav. postaja bl. 310; korusa stara, fco vag. nakl. postaja bl. 165; korusa, umetno sušena, fco vag. slavonska postaja bl. 150; korusa, smetno sušena, fco vag. Postojna tranz. 1 vag. den. 185, bl. 185, zaklj. 185; korusa šinkant, čas primerno suha, fco Špilje, tranz. 1 vag. den. 230, bl. 230, zaklj. 230; korusa nova, času primerno suha, gar. fco vag. slavonska postaja 1 vag. den. 123, bl. 123, zaklj. 123; oves srbijski, par. Ljubljana bl. 215; oves slavonski, rešetan, fco Postojna tranz. den. 220, bl. 225; ječmen 66/67, par. Ljubljana bl. 235; ječmen, zaduhel, krmilni, fco Ljubljana bl. 200; ajda poljska, jugoocarinjena, fco jugomeja bl. 262.50; rž 73 kg, glasom vzorca, fco vag. bačka postaja bl. 212; proso znameno, glasom vzorca, fco Ljubljana den. 200, bl. 225; otrobi, srednjedeбели, fco Ljubljana bl. 145; ječje, zlatorumene, fco vag. dol. p. den. 250; Ia Portlandciment »Salona Tour, fco vag. Solin: v jutavrečah po 50 kg bl. 40; v papirnatih vrečah po 50 kg bl. 45; v sodih po 150, 180, 200 kg bl. 52.50.

TRŽNA POROČILA.

Tržne cene za meso v Ljubljani (15. januarja.) Govedina: v mesnicah v mestu 16—19, na trgu: 1 kg govejega mesa I. 18, II. 15, jezika 18—19, vampov 9—10, pljuč 6—8, jeter 18—19, teletina 1 kg telečjega mesa I. 20, II. 17, jeter 25—30, ključ 20. Svinjina: 1 kg prašičjega mesa I. 22.50—25, II. 20, pljuč 10, jeter 15—20, slanine trebušne 19—20, slanine ribe in sala 23, slanine mešane 21—21.50, masti 26—27.50, šunke (gnjati) 35, prekajenega mesa I. 32, II. 29.30. Drobniča: 14—15, kozličevina 20. Klobase: 1 kg krakovskih, debrecinskih 40, hrenovk 35, posebnih 35, svežih kranjskih 32—40, pol prekajenih kranjskih 32—35, suhih kranjskih 67, prekajene slanine 30. Perutnina: kokoš 25—35, petelin 30—40, raca 20—30, domač zajec manjši 8—15, večji 20—25. Mleko, maslo, jajca, sir: 1 liter mleka 2.50—3.50, 1 kg surovega masla 40, čajnega 50—56, masla 45, bohinskega sira 35, sirička 9—10, črna jajca 3—3.50.

Cene specerijskemu blagu v Ljubljani (15. januarja). 1 kg kave Portoriko 72—76, Santos 48—54, Rio 40—46, pražene kave I. 90—100, II. 72—80, III 56—60, kristalnega sladkorja 13.50, v kockah 15, riža I. 12, II. 10, 1 liter namiznega olja 20 Din, 1 kg testenin I. 12, II. 8 Din. — Mlevski izdelki na trgu v Ljubljani (15. januarja). 1 kg moke št. 0 5.25—5.50, št. 1 5, št. 3 4.50, št. 5 3.75, št. 6 3, kaše 6—7, ješprenja 6—8, ješprenjčka 10—13, koruzne moke 3.50—4, koruznega zdroba 6.50, ajdove moke I. 9, II. 8 Din.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 22. januarja t. l. ponudbe za dobavo 1500 kg bencina, do 5. februarja t. l. pa za dobavo raznega furnirja. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odelenju te direkcije. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 22. februarja t. l. pri upravi državnih monopolov v Beogradu glede dobave 1 milijona komadov vreč iz jute. — Dne 22. februarja t. l. pri direkciji drž. železnic v Ljubljani glede dobave 4 komadov bakrenih plošč za lokomotivne peči, glede dobave 3050 kg raznih kovinskih odličkov (armaturni bron). — Dne 23. februarja t. l. pri upravi državnih monopolov v Beogradu glede dobave specialnih nožev za tobačne tovarne, markarnice itd.; pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave 8000 kg žične mreže. — Dne 24. februarja t. l. pri upravi državnih monopolov v Beogradu glede dobave raznih olj (cilinder, strojno, gosta, redka olja); pri direkciji drž. železnic v Ljubljani glede dobave ca. 28.588 kg bakrenih plošč za lokomotivne peči. — Vršile se bodo dalje naslednje ofertalne licitacije: Dne 22. januarja t. l. pri intendanturi Savske divizijske oblasti v Zagrebu glede dobave do 300.000 kg sena in do 250.000 kg slame, dne 28. januarja t. l. pa glede dobave do 300.000 kg ovs. — Predmetni pogoji so na vpogled pri omenjeni intendanturi. — Dne 1. februarja t. l. pri središnjem uradu za osiguranje radnika v Zagrebu glede oddaje krovskih del. — Dne 8. februarja t. l. pri direkciji drž. železnic v Subotici glede dobave telegrafsko-telefonskega materiala; dne 10. februarja t. l. glede dobave 365 vagonov bukovih drv ter glede dobave smolenih bakelj, dne 11. februarja t. l. glede dobave raznih delov za plinsko razsvetljavo ter glede dobave tapetniškega materiala. — Dne 17. februarja t. l. pri direkciji drž. železnic v Zagrebu glede dobave 4500 komadov gumijevih cevi. — Dne 18. februarja t. l. pri direkciji drž. železnic v Sarajevu glede dobave raznega drobnega materiala za tračnice in glede dobave osov. — Dne 20. februarja t. l. pri direkciji drž. železnic v Zagrebu glede dobave tekstilnega materiala.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Poprava. Dobava 557.000 komadov železniških pragov se vrši dne 6. februarja t. l. pri generalni direkciji drž. železnic v Beogradu in ne v Ljubljani, kakor je bilo pomotoma objavljeno. Pogoji so na vpogled tudi pri ekonomskem odelenju direkcije drž. železnic v Ljubljani.

Naročajte "TRGOVSKI LIST"! Oglášajte v "TRGOVSKEM LISTU"!

KJE SE KUPI?
Le pri tvrdki
Josip Petelinc
Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika ob vodi.
Najboljši šivalni stroj za rodbinsko ali obšivno rabo, svetlovrno znanih znamk
Gritaner - Adler - Pilschlik.
Istoban posamezne dele za stroje in kolesa, igle, ožje, jernera, prevrnitke.
Punk o vezanju na stroj brezplačno. —
Večletna garancija! Na vel ko! Na malo!

Galanterija! ter modne
blago, ple-
tenino, nogavice, sukanec, vezanine,
gumbe modne biserne in druge,
palice, nahrbtnike, nože, jedilno
orodje, škarje itd. se dobi naj-
ugodnejše pri

Josip Petelinc
Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika
Na veliko! ob vodi. Na malo!

Veletrgovina
kolonijalne in
specerijske robe

Ivan Jelačin
Ljubljana

Zaloga
sveže pražene
kave, mletih dišav
in rudninske vode

Točna
in solidna postrežba!

Zahtevajte cenik!

GROM
D. Z. O. Z.
carinsko posredniški in spedijski bureau
LJUBLJANA
Kolodvorska ul. 41

Naslov brzojavkam: **"GROM"** Podružnice: **MARIBOR, JESENICE, RAKEK.** Telefon Interurban št. 454

Obavljajo vse v to stroko spadajoče posle najhitreje in pod najkulantnimi pogoji.

Zastopniki družbe spalnih voz S. O. E. za ekspresne pošiljke.

VINOCET
tovarna

vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana, nudi

**: najfinejši in najokusnejši :
namizni kis iz pristnega vina.**

ZAHTEVAJTE PONUDBO!

Tehnično in higijenično najmodernejše urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstropje.

TISKARNA MERKUR

Trgovsko-industrijska d. d.
Ljubljana
Simon Gregorčičeva ulica št. 13
Telefon št. 552

Rečun pri pošt. čok. zav. št. 13.108

Se priporoča za vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela. Tiska vse tiskovine za trgovino, industrijo in urade; časopise, knjige, koledarje, letake, posetnice i. t. d. i. t. d. Lastna knjigovoznica.